

62/352

Do Naczelnika Państwa Polskiego

Przedstawiciele ludności, wojta
gminy Subowo Aleksandra Fili-
powicza i wojta gminy Wirtyniec
Józefa Katurajcio, powiatu Suwał-
skiego.

Podanie:

Pris gody wróg już odparty z ziemi Polskiej
my mieszkańcy gmin Subowo i Wirtyniec po-
wiatu Suwałskiego musimy znosić do tych czas
jako litewskie.

Władze Polskie mając możność uwolnienia
nas z tej niewoli, ugodę polsko-litewską w Su-
wałkach, zostawili nas na dalsze posturzenie się
dla wroga coraz sroźsze.

Wróg widząc zostawionych nas bez opieki ze strony
rządu polskiego przedstawuje za nasze uciucia polskie
niewolę naszą polską, ofiarnych nas swego przedstawuje.
bije, aresztuje, rzyta, rozbiera.

Sudności wystata nas jako przedstawiciele swoich
do Ciebie Najwyższy Naczelniku błagać o uwolnienie
gmin Subowo i Wirtyniec od niewoli litewskiej przez
rozjęcie linii placówek roku zeszłego przez wojsko pol-
skie.

Dnia 12 listopada 1920 roku

Wojt gminy Subowo A. Filipowicz.

Wojt gminy Wirtyniec Katurajcio

MACIELEŃ DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 62/352, dnia 23/XI 1920 r.

NACZELNIKA PAŃSTWA POLSKIEGO

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Do Ciebie Dostojny Naczelniku Państwa Polskiego - zwracamy się z prośbą - my przedstawiciele ludności powiatu Suwalskiego i Sejneńskiego. -

W poczuciu całkowitego gwałtu, pokrzywdzenia słuszných praw naszych i opuszczenie nas w ten sposób przez prowadzenie błędnej polityki my, przedstawiciele powiatu Suwalskiego i Sejneńskiego zwracamy się z żądaniem jeszcze raz do Rządu Polskiego; wielokrotnie przedstawialiśmy już p.p. Prezydentom Ministrów p.p. Ministrom Spraw Zagranicznych stan rzeczy na naszej ziemi, tej zaście Golgoty Polskiej, krwią ofiarą przesyconej; wszystkie jednak nasze uchwały, memorjaly, przedstawienia czy to wskutek niedostatecznego zbadania przez czynniki miarodajne, czy też z innych względów nie osiągnęły zamierzonego celu.

Zbliżająca się chwila, kiedy zatarg z Litwą o linię demarkacyjną w powiatach Suwalskim i Sejneńskim, a może nawet o granicę między Polską a Litwą musu być ostatecznie rozstrzygnięty drogą pokoju lub wojny, zniewal nas, przedstawiciele pow. Suwalskiego i Sejneńskiego do czujności w obronie interesów ziemi naszej i przynależności jej do Polski.

I/ Suwalszczyzna została w roku zeszłym przedzielona linią demarkacyjną Naczelnego Wodza armji zjednoczonych, uchwaloną w dniu 18 lipca 1919 r. przez komisję Cambona, która opierała się na statystyce Wakara, z wręcz wrogich nam źródeł zaczerpniętej.

Przy zjeździe komisji wojskowej polskiej i Litewskiej 5 września 1919 r. za obopólną zgodą, przy pewnych małych odchyleniach, została uchwalona linja placówek, strżona przez blisko rok czasu przez obie strony. Układ ten nie może zmniejszać znaczenia zajmowanej przez nas linii, a przeciwnie daje podstawy do silniejszego obstawania przy niej, jako uzgodnionej i zmodyfikowanej z uwzględnieniem pewnych miejscowych warunków, a ustalonej przez obie strony.

Linja placówek była linią graniczną administracji polskiej z jednej strony, zaś litewskiej z drugiej. Ludność nasza polska przez czas ten ponosiła wszelkie powinności względem Państwa Polskiego, dawała rekruta - poprzednio już wystawiając z ochotnika pułk Suwalski, stanowiąc w ten sposób organiczną część Polski. Zaraz po ustaleniu linii placówek we wrześniu r.z. gminy, przylegające z polskiej strony do linii placówek w powiecie Suwalskim, jak: Wisztyniec Lubowo, Andrzejewo, a w powiecie Sejneńskim Krasnopol, Giby Berźniki i miasto Sejny, oraz część gminy

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New YorkPILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Krasnowo złożyły masowe uchwały dziękczynne naczelnikowi Państwa Polskiego, oraz wielkim Mocarstwom Zachodu ze wszystkich swoich wsi za przyłączenie do Polski.

Obecnie ustalona linja demarkacyjna 8 grudnia 1919 r., nieznaną uprzednio ani władzom naszym, ani społeczeństwu, ani też władzom litewskim, przyjęta na zjeździe Polsko-Litewskim w Suwałkach przy udziale Ligi Narodów bez wysłuchania woli ludności miejscowej jest w wysokim stopniu dla nas krzywdząca, oderwała bowiem od Polski dwie niewątpliwie polskie gminy Wisztyniec i Lubowo, które przez rok czasu były w sferze administracji polskiej, a obecnie przyłączone do Litwy te gminy cierpią tam bezwzględne i straszliwe prześladowania; jak wogóle ludność polska tuż za linją demarkacyjną po stronie litewskiej i też na całym terenie Litwy Kowieńskiej jest straszliwie prześladowana.

Wobec powyższego, zdaniem naszym, punktem wyjścia musi służyć ta linja demarkacyjna na terenie powiatu Suwalskiego i Sejneńskiego, którą zajmowały wojska nasze w roku zeszłym i dlatego też żądamy jaknajszyszego zajęcia zajmowanej w roku zeszłym przez wojska nasze linji demarkacyjnej w rok.

Oddzielenie tych miejscowości jest gwałtem przeciwko Państwu Polskiemu.

II/ Konferencja Suwalska w wyniku swym dała nam pas neutralny, bezwzględnie dla nas szkodliwy. Komisja Ligi Narodów gwarantowała nietykalność pasa neutralnego; jednak wskutek stałego nieposzanowania takowego wojsko litewskie grasuje nie tylko tam stale ale i również w pasie neutralnym polskim i po przez ten pas co zostało stwierdzonem meldunkami wojskowemi i protokołami ludności cywilnej; niezależnie od wojsk grasują bandy litewskie, które grabią i mordują ludność polską. W załączeniu składamy zestawienie o niektórych gwałtach dokonanych w pasie neutralnym zaznaczając, że są to tylko częściowe gwałty bowiem popełniane stale.

Zupełne nieobstawienie linji demarkacyjnej w pasie neutralnym daje szerokie pole do propagandy bolszewickiej, szerzonej przez Litwinów również szkodliwość pasa neutralnego zaznacza się szmuglem i obniżeniem waluty polskiej.

Uważamy za konieczne dla zabezpieczenia bytu i praw ludności oswobodzenie aresztowanych, pełną restytucję strat i pretensji ludności, zwrot hipoteki, zwrot skarbcza kościelnego zabranego z Katedry Sejneńskiej.

Ludność polska terroryzowana inwazjami litewskimi na które Rząd Polski nie reagował, czując się w ten sposób jakby pozbawiona opieki, jakkolwiek ofiarna w krwi i mieniu co uwydatniła w powstaniach nie jest obecnie dostatecznie odporna dla wytworzenia samoobrony.

Ponadto nie reagowanie Rządu Polskiego za dokonane krzywdy i gwałty, za areszty i grabieże, za nieposzanowanie pasa neutralnego w oczach ludności podałoby wątpliwość powagę Rządu Polskiego w stosunkach międzynarodowych i podniosły prestige Litwy.

Uważamy więc za konieczne zabezpieczenie ludności i w tym celu uważamy za niezbędne możliwe najszybsze zajęcie przez wojska nasze placówek zajmowanych w roku zeszłym.

III/ Jak zaznaczyliśmy komisja Cambona opierała się na statystyce Wakara zaczerpniętej z wrogich i tendencyjnych przeciwko nam źródeł. Linja z dnia 8 grudnia 1919 r. na terenie powiatu Sejneńskiego jest również krzywdząca: po tamtej stronie linii demarkacyjnej ludność polska mieszka jak w styczności z linią - włączności z terenem macierzystym - tak też i dalej w ogniskach i skupieniach posiadając wśród siebie Litwinów. Ludność ta zamieszkała w styczności z linią demarkacyjną w powiecie Sejneńskim w gminach Kopciowo, Łoździeje i Wiejsieje w sierpniu 1919 r. jednocześnie z ludnością miasta Sejn oraz gmin Berzniki, Giby i Krasnopol przez samorzutne powstanie najwymowniej czynem stwierdziła, że władzy litewskiej nie uznaje i nie zniesie, że dąży do zjednoczenia z Polską, że zjednoczenie to gotowa opłacić krwią i mieniem i dla tego zjednoczenia gotowa jest na tak rozpaczliwy krok, jakim jest powstanie przeciwko wojsku regularnemu. Ludność tych gmin jak również i gmin dalszych Sereje, Olita, Nadniemeńska, Simno i Mirosław tysiącami podpisami wyraziła swą wolę niezłomną przynależenia do Polski, jak też biorąc udział w wyborach do Sejmu organizując miejscowe władze administracyjne bądź biorąc okolicznościowe uchwały wszystko to tajemnie pod terrorem litewskim gdzie jakkolwiek bądź uczucie i wystąpienie na korzyść Polski sciągały areszty i gwałty.

Sprawiedliwe więc jest wcielenie tych czterech gmin do Polski. Rozgraniczenie państwowe zależne jest oczywiście od politycznego rozwiązania kwestji Polsko-Litewskiej.

Wrazie nie zrealizowania koncepcji federacyjnej Wileńsko-Kowieńskiej, która przy obecnym rządzie Kowieńskim uskutecznić się nie da, przesądzić się jednak nie pozwala przy warunkach zmienionych - wypłynąć musi kwestja zagwarantowania praw ludności polskiej na Litwie Kowieńskiej się-

gającej przeszko ćwierć miliona , w celu zabezpieczenia tam jej bytu, wobec wymienionych gwałtów oraz wobec imperjalistycznej polityki litewskiej która ujawniła przy wyborach do Sejmu Kowieńskiego, za pomocą sztucznego podziału na okręgi wyborcze i udziału wojska w głosowaniu, skutkiem czego Polacy na Litwie Kowieńskiej pozbawieni zostali reprezentacji w Sejmie Kowieńskim, tudzież wykazane zakusy w tym kierunku przez rząd litewski podczas krótkiego czasu okupacji w Suwalszczyźnie, gdzie Litwini skasowali powiat Suwalski i przyłączyli jego części do powiatów litewskich, iżby wytworzyć choć pozór że w miejscowościach tych jest przynajmniej ludność mieszana - nie daje Polakom gwarancji, aby sprawa nietylko już mniejszości ale nawet i większości szanowane były przez Litwinów.

Fakt wywiezienia z Suwałk drogą przemocy hipoteki jako jedynego dowodu zabezpieczającego polski stan posiadania jest zamachem na takowy.

Dla uzyskania gwarancji wzajemnego stosunku politycznego oraz poszanowania praw ludności polskiej koniecznymby było posiadanie mniejszości narodowościowej litewskiej u nas; w tym względzie na terenie ziemi Suwalskiej, jako jedynie słuszną linię, zabezpieczającą całokształt polskich interesów jak również ze względów gospodarczych, komunikacyjnych i strategicznych, jako linia stała, jest linia od Wisztyńca ponad koleję do Olity; w ten sposób przyłączonoby do Polski parę gmin litewskich, poza linią wszakże, jak zaznaczono, na terenie Litwy Kowieńskiej pozostałoby przeszło ćwierć miliona Polaków.

Nadmieniamy, iż zdaniem naszym jako przedstawicielei ludności znających stosunki miejscowe - jest bezwzględnie wykluczony i niedopuszczalny plebiscyt na naszym terenie w jakiegokolwiek bądź formie; a to ze względów następujących: 1/ zamieszkanie ludności w uwarstwieniach zupełnie pomieszanych, 2/ ustosunkowanie członków jednej rodziny przynależnej do obydwóch narodowości, 3/ wreszcie bezwzględny terror stosowany przez Litwinów względem ludności polskiej od lat trzech aż do ostatnich dni, wyrażający się w rugowaniu języka polskiego w kościołach, w agitacji nieprzebierających w żadnych środkach, prowadzony przez księży z ambony; w aresztowaniach, gwałtach, mordach za wszelkie myśli i uczucia i pracę polską grożąc wprost wytepieniem żywiołu polskiego, 4/ oraz stała ustępliwość polityki polskiej względem Litwy, która najbardziej przyczyniła się do pogorszenia stosunków Polsko-Litewskich, gdyż utrwaliła Litwinów w mniemaniu o swej przemożności, a równocześnie osłabiła zaufanie ludności polskiej do rządu polskiego.

Jak wspomnieliśmy terror stosowany względem ludności polskiej

do rządu polskiego.

Jak wspomnieliśmy terror stosowany względem ludności polskiej jest bezwzględny, ludność zaś polska doprowadzona do rozpaczki: podkoże to przy akcji plebiscytowej wywołałaby rozlew krwi i nowe powikłania na długie lata.

Nadmieniamy raz jeszcze iż plebiscyt na terenie naszym jest niedopuszczalnym; jeżeliby jednak w ostateczności uzany będzie za potrzebny - jako przedstawiciele ludności uważamy, iż takowy byłby dopuszczalny i możliwy tylko pod następującymi warunkami:

I/ Jako warunek przedwstępny winno nastąpić ze strony Litwinów, a/ całkowite zadośćuczynienie wszelkich strat i szkód za rabunki, grabieże, rekwizycje, mordy, aresztowania, dokonane od początku konfliktu Polsko-Litewskiego czy to przez wojska władze lub zorganizowane luźne bandy litewskie, b/ zwolnienie wszystkich aresztowanych i internowanych oraz zagwarantowanie swobody powrotu dla tych którzy ratować się musieli ucieczką, zwrot wywiezionej hipoteki i skarbcza z Katedry, c/ wydanie winnych rabunków i gwałtów nad ludnością polską, d/ usunięcie władz litewskich, jako to wojska, władz cywilnych, milicji, band partyzanckich a ustalenie administracji i milicji ludności miejscowych.

II/ Po spełnieniu przez rząd litewski wyżej podanych warunków plebiscyt dopuszczalny być może tylko na północ i wschód od linii placówek ustalonych w dniu 5 września 1919 r. przez wzajemne porozumienie komisji wojskowej polskiej i litewskiej i strżone przez rok czasu jako linii administracyjnej.

III/ Sposób prowadzenia plebiscytu ma być uproszczona t.j., głosowanie ma się odbywać osadami i wsiami przy czem prawo głosu jak na wsi tak w miasteczkach mają prawo jedynie właściciele nieruchomości w osobie głowy rodziny.

IV/ Termin głosowania ma być przyspieszony wszakże bezwzględnie po spełnieniu wszystkich przedwstępnych warunków.

Nadmieniamy w końcu iż wrazie zamierzenia plebiscytu, winna być przez rząd polski wprowadzona specjalna polityka gospodarcza mająca szczególnie pieczę nad ludnością na widoku.

W streszczeniu żądamy:

1/ SKASOWANIA PASA NEUTRALNEGO I JAKNAJSZYBSZEGO ZAJECIA W ROKU ZESZŁYM LINII PLACÓWEK PRZEZ NASZE WOJSKA, WŁACZAJĄCEJ GMINY WISZTYNIEC I LUBOWO.

2/ RESTYTUCJI SZKOD I STRAT.

Ponadto uważamy za konieczne włączenie gmin Kopciowo, Wiejsieje i Łoździeje, zagwarantowanie praw mniejszości polskiej na Litwie przez włączenie terenu do linii Wisztyniec Olita oraz bezwzględne unikanie plebiscytu, a w ostateczności zaś pod wyżej podanymi warunkami.

Przedstawiciele powiatu Suwalskiego i Sejneńskiego:

Warszawa, dn. 10 listopada 1920 r.

A. Kiewlicz

[Signature]

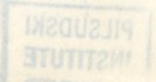
J. Walutarski

[Signature]

A. Filipowicz

[Signature]

[Signature]

Do Naczelnika Państwa.

Najdostojniejszy Panie!

Po powzięciu wiadomości o nowej linii demarkacyjnej, która odcina od powiatu Suwalskiego dwie gminy: Lubowo i Wisztyniec, wcielone doń od września roku zeszłego za zasadzie linii Foch'a i żądania ludności, która wielokrotnie składała uchwały i prośby o przyłączenie do Polski, tudzież z powodu gwałtów, jakich rząd litewski dopuszcza się w gminach Lubowo i Wisztyniec oraz w pasie neutralnym, ustalonym wzdłuż całej linii demarkacyjnej, - przedstawiciele Sejmiku powiatu Suwalskiego zwracają się do Ciebie, Najdostojniejszy Wodzu i Naczelniku Państwa, o obronę swych praw i opiekę nad nieszczęśliwą ludnością polską w pasie pogranicznym, w tym celu zaś uważają za najbardziej pilne i konieczne postawienie Litwinom warunków następujących:

1. Utrzymanie w ziemi Suwalskiej zajmowanej dotąd linii placówek przy uwzględnieniu granic gospodarczych wsi i osad, obsadzonych w roku zeszłym przez wojska polskie, obejmującej oprócz powiatu Suwalskiego niewątpliwie polskie gminy Lubowo i Wisztyniec, a to z uwagi na to, iż na terenach zarządzanych przez administrację litewską, cała administracja już była zorganizowana, wszelkie powinności już ludność ponosiła i, stanowiąc organiczną część Polski, dawała rekruta do wojska, za co wszystko teraz cierpi prześladowania od Litwinów.
2. Aby obsadzenie placówek, w roku zeszłym zajmowanych przez Wojska Polskie, nastąpiło jak najprędzej, ponieważ w pasie neutralnym, jak również na terenie Lubowo i Wisztyniec zaczęły grasować bandy litewskie t.zw. Wilka Żelaznego, które, symulując niezadowolenie ludności litewskiej z powodu wytknięcia linii demarkacyjnej, znęcają się, grabią i mordują Polaków, całkowicie zaludniających te tereny.
3. Aby rząd litewski został zobowiązany przy układach z Polską do zadosyćuczynienia dla tych rodzin, członkowie których zostali pomordowani tak podczas obecnego najazdu na ziemię Suwalską, jak też i w roku zeszłym przy cofaniu się Litwi-

3. Aby rząd litewski wycofał swoje wojska i władze litewskie na linię demarkacyjną.

4. Aby rząd litewski wydał odszkodowanie w naturze lub gotowiznę tym z poszkodowanych, których mienie rozgrabione zostało w roku zeszłym i obecnie przez wojska i władze litewskie.

5. Aby rząd litewski zobowiązany został do ularania winnych zabójstwa i poranienia osób podczas rzucania bomb i ostrzeliwania z karabinów maszynowych okręgu Suwałskiego przez lётników litewskich.

6. Aby rząd litewski zobowiązany został do zwrotu mienia rządowego, wywiezionego lub zniszczonego przez litwinów w czasie najazdu obecnego, jak też i w roku zeszłym.

7. Aby rząd polski zażądał zwrotu do Suwałk od rządu litewskiego hipoteki, wywiezionej drogą przemocy na Litwę przez prezesa sądu litewskiego Stenkunasa, jako jedynego dowodu, zabezpieczającego polski stan posiadania w powiatach litewskich, rozdział której pomiędzy Polską a Litwą mógłby nastąpić po ostatecznym ustaleniu granic i uregulowaniu spraw majątkowych i wierzytelności tak prywatnej, jak też i Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

8. Aby rząd polski zażądał zwolnienia wszystkich politycznych więźniów, aresztowanych przez władze litewskie, i wyjednał gwarancję dla polaków, wracających na Litwę, którzy zmuszeni byli ją opuścić.

9. Aby rząd litewski zabezpieczył prawa mniejszości polskiej na Litwie, ponieważ poza linię demarkacyjną na Litwie etnograficznej mieszka przeszło 250.000 polaków.

10. Aby do udziału przy układach o granicę polsko-litewską byli wezwani rzecznicy od ziemi Suwałskiej w osobach pp. Kościatkowskiego, Aufszlaga, Bukata, Filipowicza i Kałwajcia.

11. Aby przy ustalaniu ostatecznych granic między Polską a Litwą do Polski wcielone zostały te gminy i wsie Polskie a powiatu Sejneńskiego, które wielokrotnie swoją wolę w tej mierze wyraziły.

Pominięciem w układach z Litwinami w Suwałkach żądać o zadośćuczynienie i odszkodowanie przez Litwinów za zbrodnie i rabunki, dokonane w okręgu Suwałskim tak w roku bieżącym jak i

zeszłym staje się jeszcze raz przyczyną, iż rząd litewski nie-
tylko nie zaniechał swojego barbarzyńskiego postępowania z Po-
lakami, ale przeciwnie, rozzuchwalony bezkarnością z coraz wię-
kszą zawziętością swoje gwałty nad Polakami wywiera.

Składając tę naszą petycję w ręce Twoje, Wodzu Narodu
Polskiego, wierzymy, iż nakażesz rządowi wymożenie na Litwie
słusznie należnego Państwu i ludności polskiej zadosyćuczynie-
nia.

Przewodniczący Starosta (-) Z.Kmita.

Za zgodność

Sekretarz

M. Janowski

W Y C I A G

z protokołu IV (nadzwyczajnego posiedzenia Sejmiku Powiatowego Suwalskiego z d. 15 października 1920 r.

Obecni: Przewodniczący Starosta p. Kmita, członkowie:

z gm. Andrzejewo	pp. Sawicki
" Czostków	Wilczyński
" Filipów	Karwajtys i Domlewski
" Huta	Bučko i Kolenkiewicz
" Jeleniewo	Gugnowski i Zyliński
" Kadaryszki	Paciorkowski i Kowalewski
" Konicbór	Giczewski i Gajda
" Kuków	Zukowski i Wasilewski
" Lubowo	Jurkiun i Krejpowicz
" Pawłówka	Sienkiewicz i Izdebski
" Sejwy	Pojawski i Andrulewicz
" Wisztyniec	w.z. Karwajcio
" Wólka	Grzybowski i Gajewski
" Zaboryszki	Kuczyński i Jakubanis

członkowie Wydziału Powiatowego: pp. Krzywicki, Rukat, Sonda i Taraszkiewicz oraz zaproszeni pp- poseł Putra, Auffszlag i in.

Sejmik jednogłośnie uchwala:

złożyć na ręce ppsia Putry memorjał do Naczelnika Państwa, wyszczególniający w następujących jedenastu punktach powziętą przez Sejmik uchwałę w sprawie warunków do postawienia Litwinom:

1/ Utrzymanie w ziemi Suwalskiej zajmowanej dotąd linii placówek przy uwzględnieniu granic gospodarczych wsi i osad, obsadzonych w roku zeszłym przez Wojsko Polskie, obejmującej oprócz powiatu Suwalskiego niewątpliwie polskie gminy Lubowo i Wisztyniec, a to z uwagi na to, iż na terenach, zarządzanych przez administrację polską, cała administracja już była zorganizowana, wszelkie powinności już ludność ponosiła i, stanowiąc organiczną część Polski, dawała rekruta do wojska, za co wszystko obecnie cierpi prześladowania od Litwinów.

2/ Aby obsadzenie placówek, w roku zeszłym zajmowanych przez wojsko polskie, nastąpiło jaknajprędzej, ponieważ w pasie neutralnym, jak również na terenie gmin Lubowo i Wisztyniec zaczęły grasować bandy litewskie, t.zw. Wilka Żelaznego, które, symulując niezadowolenie ludności litewskiej z powodu wytknięcia linii demarkacyjnej, znęcają się, grabią i mordują polaków, całkowicie zaludniających te tereny.

3/ Aby rząd litewski został zobowiązany przy układach z Polską do zadosyćuczynienia dla tych rodzin, członkowie których pomordowani zostali tak podczas obecnego najazdu na ziemię Suwalską, jak też i w roku zeszłym przy cofaniu się Litwinów na linię demarkacyjną.

4/ Aby rząd litewski wydał odszkodowanie w naturze lub gotowizną tym z poszkodowanych, których mienie rozgrabione zostało w roku zeszłym i obecnie przez wojska i władze litewskie,

5/. Aby rząd litewski zobowiązany został do ukarania winnych zabójstwa i poranienia osób podczas rzucania bomb i ostrzeliwania z karabinów maszynowych okręgu Suwalskiego przez lotników litewskich .

6/. Aby rząd litewski zobowiązany został do zwrotu mienia rządowego, wywiezionego lub zniszczonego przez Litwinów w czasie najazdu obecnego, jak też i w roku zeszłym.

7/ Aby rząd polski zażądał zwrotu do Suwałk od rządu litewskiego hipoteki, wywiezionej drogą przemocy na Litwę przez prezesa sądu litewskiego Stankunasa, jako jedynego dowodu, zabezpieczającego polski stan posiadania w powiatach litewskich, rozdział której pomiędzy Polską a Litwą mógłby nastąpić tylko po ostatecznym ustaleniu granic i uregulowaniu spraw majątkowych i wierzytelności tak prywatnej, jak też i T-wa Kredytowego Ziemiańskiego.

8/ Aby rząd polski zażądał zwolnienia wszystkich politycznych więźniów, aresztowanych przez władze litewskie, i wyjednał gwarancję dla Polaków, wracających na Litwę, którzy zmuszeni byli ją opuścić.

9/. Aby rząd litewski zabezpieczył prawa mniejszości polskiej na Litwie, ponieważ poza linię demarkacyjną na Litwie etnograficznej mieszka przeszło 250.000 Polaków.

10/. Aby do udziału przy układach o granicę Polsko - Litewską byli wezwani rzeczoznawcy od ziemi Suwalskiej, w osobach pp. Kościelkowskiego, Auffszlaga, Pukata, Filipowicza i Kałwajcia.

11/. Aby przy ustaleniu ostatecznych granic między Polską a Litwą do Polski wcielone zostały te gminy i wsie polskie z powiatu Sejneńskiego, które wielokrotnie swą wolę w tej mierze wyraziły.

Przewodniczący Starosta (-) Z.Kmita.

Sekretarz (-) M.Bakinowska.

Za zgodność

Sekretarz

